

PROSJEKTRAPPORT: PILOTPROSJEKTET «FREMTIDENS SKOLE I BEDRIFT

Ole Petter Diseth, konsulent

Bilde: IA Bransjeprogram

Pilotprosjekt i samarbeid mellom

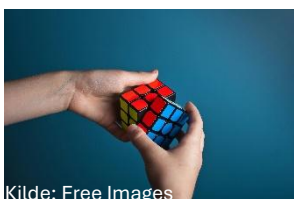

PROSJEKTRAPPORT: PILOTPROSJEKTET «FREMTIDENS SKOLE I BEDRIFT	0
1.Introduksjon	2
2. SAMMENDRAG	5
2.1 Bakgrunn, mål, innretning og gjennomføring	6
2.2 VIKTIGSTE KONKLUSJONER & LÆRINGSPUNKT	7
2.3 Videre erfaringer	8
2.4 Styrker, utfordringer, anbefalinger, nøkkelpersoner	10
2.5 Sitater fra sentrale ressurspersoner	11
3. Om prosjektet	12
3.1 Overordnet	13
3.2 Tidslinjer og ressursgruppe	15
4.0 Aktuell empiri – research & statistikk	16
4.1 Aktuell empiri – arbeidsstyrken i yrkesaktiv alder som hele	17
4.2 Aktuell empiri - NEET	19
4.3 Aktuell empiri – unge uføre	20
4.4 Aktuell empiri – kutt i tilbud for unge som sliter med skolefravær	21
4.5 Aktuell empiri – oppsummert	22
5.0 Hæhre og Veidekke har banet vei	23
5.1 Fremtidens skole i Vikersund	24
5.2 Skole på byggeplass - Veidekke	26
6.0 Pilotprosjektets operative periode	28
6.1 Rehabiliteringssenteret AiR	29
6.2 Øvrige milepæler, ressurspersoner	32
6.3 Overordnet prosjekthistorikk og fremdrift	33
7.0. Fremtidens skole i bedrift, mediedekning	36
8.0 Vedlegg	37
8.1 Vedlegg 1, samarbeidsavtale	38
8.2 Vedlegg 2, elevens fagplan (iop)	40
8.3 Vedlegg 3, Re vgs. YFF-avtale	42
8.4 Vedlegg 4, program instruktørsamling september 2024	44

En hel generasjon på sidelinjen – Norges største samfunnsutfordring?

Ungdom og frafall representerer en av de store flokene i samfunnet i dag. I en stortingsmelding fra mars 2023 står det at «utenforskap som følge av frafall i videregående opplæring koster samfunnet 73 mrd. kroner per år»¹. SSB-dokumentasjon viser at 10 prosent av unge mellom 16-29 år var utenfor arbeid, utdanning og arbeidsrettede tiltak i 2023². Hva skjer egentlig når så mange unge står utenfor samfunnet? Hva innebærer tragedien for ungdommene selv? For familiene deres? For oss som samfunn?

Et komplekst problem uten enkle løsninger

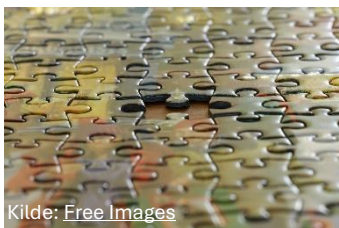

Kilde: Free Images

Bakteppet for at et stort antall unge havner i frafallstatistikken er like komplekst, som det er utfordrende. Noen sliter med psykiske helseproblemer, mens andre har falt ut av utdanningssystemet uten nødvendig oppfølging. For noen er det økonomiske og sosiale forhold hjemme som står i veien, mens andre rett og slett ikke finner sin plass i et arbeidsliv som krever stadig mer utdanning og spesialisering.

Konsekvensene for storsamfunnet er vidtrekkende: Tapte menneskelige ressurser, galopperende utgifter til trygd og helse, en dyptgående svekkelse av den sosiale «grunnmuren» som binder oss sammen som mennesker. Langt mer alvorlig, for den unge selv: et livslangt tap av muligheter, lavere inntekt, svekket psykisk helse, økt risiko for sosial isolasjon. I siste ende – langt på vei et tapt liv.

Hva gjør vi feil?

Kilde: Free Images

Norge er et av verdens rikeste og mest likestilte land. Likevel ser vi altså en vedvarende stor gruppe unge som faller utenfor. En del av forklaringen kan ligge i utdanningssystemet vårt. Selv om vi har gratis skolegang og et sterkt velferdsnett, ser vi likevel at skolen ikke makter å fange opp eller følge opp alle. Elever som sliter blir ofte sittende alene med problemene, og mange ender opp med å falle ut

(alt for) tidlig i utdanningsløpet.

Arbeidslivet har også endret seg drastisk. Kravene til formell kompetanse har økt, og mange unge opplever at terskelen for å få innpass i arbeidsmarkedet er overveldende høy. Tradisjonelle jobber som tidligere var tilgjengelige for unge uten høy utdanning, er i ferd med å forsvinne. Samtidig ser vi at flere unge havner i lavtlønnede, midlertidige stillinger med sterkt begrenset jobbtrygghet og utviklingsmuligheter. Det blir stadig færre³ av de jobbene som har vært vanlige blant unge med lav utdanning, og konkurransen om disse jobbene har blitt hardere.

¹ [Meld. St. 14 \(2022–2023\)](#)

² [Tilknytning til arbeid, utdanning og velferdsordninger – SSB](#)

³ [Høy sysselsetting blant unge med høyere utdanning – SSB](#)

Et felles ansvar for fremtiden

Akkurat nå er det mer enn 100. 000 ledige jobber i Norge⁴. Så hvorfor mottar da flere unge mellom 18-29 år uføretrygd enn noen gang tidligere⁵?

Jfr. NEET-tallene (Not in Education, Employment, or Training): når 100.000 unge står vedvarende utenfor både arbeid og utdanning, står vi som samfunn overfor en enorm utfordring. Det handler ikke bare om tall i en statistikk, men om fremtiden til en hel generasjon. Utfordringen krever politisk handling, samfunnsmobilisering, og en felles vilje til å finne nye løsninger: Alle unge i Norge fortjener muligheten til å delta, bidra og utvikle seg i et arbeidsliv og samfunn som trenger hver enkelt av dem.

Å ha jobb gir en sterk følelse av mening i livet og økonomisk uavhengighet. Videre viser forskning⁶ at arbeid er bra for både den fysiske og psykiske helsen.

Hva kan vi gjøre?

Flertallet av de unge i NEET-gruppen slutter tidlig på skolen og har liten eller ingen tidligere tilknytning til arbeidsmarkedet. Derav vil arbeidsplassforebyggende strategier, som den norske treparts-avtalen om inkluderende arbeidsliv (IA), ha begrenset innvirkning på denne gruppen. Kortfattet: Det er et påtrengende behov for å tenke nytt; vi trenger handlekraftige tiltak som i større grad tar utgangspunkt i den *enkelt*es behov og ressurser.

Kilde: Infra Group

Anleggsentreprenør-konsernet Infra Groups suksessmodell «Fremtidens skole på Vikersund» (s.24), er et slikt tiltak. Veidekke-konsernets anerkjente og velprøvde «Skole på byggeplass» (s.26), er et annet. I stedet for at elevene faller ut av det tradisjonelle skoleløpet, blir de i nevnte tiltak tatt hånd om i et alternativt løp som gir både mening og konkrete muligheter, på individnivå. Og som i siste ende – etter fullført løp, for et svært høyt flertall av elevene, munner ut i (fast)arbeid.

Begge modeller kjennetegnes av praksisnær undervisning, tverrfaglig samhandling, koordinerte og samordnede tjenester samt tett og personlig oppfølging av erfarne instruktører med lang bransjeerfaring.

Kilde: Veidekke

Underforstått så utgjør ikke «Fremtidens skole på Vikersund» og «Skole på byggeplass» utelukkende læring for den enkelte elev, men også for det norske utdanningssystemet som hele: Begge tiltak dokumenterer at det finnes flere veier både til fagbrevet og arbeidslivet - enn det tradisjonelle klasserommet.

⁴ [Ledige stillingar – SSB](#)

⁵ [Flere uføretrygdede hittil i 2024 - nav.no](#)

⁶ [Sammenheng mellom arbeidsdeltakelse og god helse - Arbeid og Helse](#)

Viktig pilotprosjekt

Å forstå årsakene til frafall, samt å identifisere effektive tiltak for å motvirke den negative utviklingen, er avgjørende for å skape en inkluderende skolehverdag som legger til rette for at *alle* unge kan fullføre sin utdanning og få innpass i arbeidslivet.

Rapporten om «Fremtidens skole i bedrift» bygger på en løpende dokumentering og evaluering av selve pilotprosjektet, basert på aktive dialoger med prosjektets nøkkelpersoner gjennom hele prosjektløpet. Samt tar i tillegg opp relevant forskning, statistikk og erfaringer – forankret i møter med pilotprosjektets deltagende (videregående)skoler og bedrifter samt øvrige relevante kilder i det norske utdanningssystemet.

Foruten å beskrive innretning, gjennomføring og resultat i det spesifikke pilotprosjektet, søker rapporten å bidra til å skape innsikt på et overordnet nivå - i de mange faktorene som påvirker frafall. Fra individuelle og familiære forhold, til sosiale og strukturelle utfordringer i skolesystemet.

Ambisjonen er at rapporten skal bidra til økt forståelse og bevissthet rundt sentrale problemstillinger og avgjørende suksesskriterier for å snu utviklingen. Samt ikke minst, at den kan være en bidragsytende katalysator for politikere, skoleledere, lærere, HR-ledere og bedriftsledere og andre som jobber med ungdom både i og utenfor det offentlige skolesystemet, til å utvikle slagkraftige felles tiltak og strategier for å redusere det store frafallet i norsk skole.

Pilotprosjektet «Fremtidens skole i bedrift» er støttet av IA bransjeprogram for bygg og anlegg⁷, som også har bestilt denne rapporten.

En stor takk til alle som har bidratt med kunnskap, erfaringer og data til rapporten.

Drammen 01. mars 2025

Ole Petter Diseth, forfatter av rapporten

ole@opad.no /tlf.: 951 57 361

---

⁷ [IA bransjeprogram for bygg og anlegg](#)

2. SAMMENDRAG

Bakgrunn og behov

Norge står overfor en stor samfunnsutfordring med høyt frafall i videregående opplæring og økende ungdomsledighet. Tall fra SSB viser at 102.000 (10 %) av unge mellom 16-29 år står utenfor arbeid, utdanning eller arbeidsrettede tiltak. Konsekvensene er omfattende, både for individet og samfunnet, med økte trygdeutgifter, lavere sysselsetting og svekket sosial bærekraft.

Inspirasjonskilden

Pilotprosjektet «Fremtidens skole i bedrift» er direkte inspirert av Infra Groups⁸ svært vellykkede initiativ *Fremtidens skole på Vikersund*⁹. Albert Kr. Hæhre, grunnlegger og mangeårig tidligere toppsjef i Hæhre Entreprenør og Infra Group var en av initiativtagerne til Fremtidens Skole, og har siden oppstarten vært dypt involvert. Albert store engasjement har siden blitt løftet opp til Infra Group, hvor nåværende konsernsjef Lars Hæhre og øvrige nøkkelpersoner med stor kraft viderefører konsernets selvpålagte forpliktelse til å støtte ungdom i deres utvikling og å finne en retning i livet.

Albert Kr. Hæhre er også opphavsmann til Fremtidens skole i bedrift-initiativet, hvor han vært svært sentral i det omfattende arbeidet med å ta pilotprosjektet fra idé til operativ modus.

Pilotprosjektets mål og gjennomføring

Pilotprosjektets hovedmål er å teste ut en praksisnær utdanningsmodell der elever som har falt ut av det ordinære skolesystemet får opplæring i reelle arbeidsprosjekter innen bygg- og anleggsbransjen.

Videre er prosjektets hovedmålsetninger å kartlegge, beskrive og evaluere:

- Suksesskriterier (best praksis) og mulige overføringsverdier (på tvers av næringer)
- Potensialet for skalerbarhet
- Finansieringsbehov/mulige finansieringskilder (ved oppskalering/utvidelse)
- Aktuelle samarbeidskonstellasjoner (offentlig/privat)

Pilotprosjektet gjennomføres i tett samarbeid med utvalgte entreprenørbedrifter (2) og videregående skoler (2), hvor hver bedrift har en instruktør som følger opp elevene tett. Oppfølgingen skjer i nært samarbeid med rådgiverfunksjonen ved den enkelte videregående skole. Opplæringen er tilpasset den enkelte elevs behov og kombinert med obligatoriske sikkerhetskurs. Elevene får ingen lønn, men får muligheten til å kvalifisere seg til læreplass i bedriften hvor det alternative skoleåret foregår.

---

⁸ [Infra Group](#)

⁹ [Fremtidens skole - Hæhre Entreprenør](#)

2.2 VIKTIGSTE KONKLUSJONER & LÆRINGSPUNKT

Hovedkonklusjon

Pilotprosjektet viser at praksisnær læring i bedrift er et effektivt tiltak for å redusere frafall i skolen og øke unges tilknytning til arbeidslivet. Erfaringene gir et solid grunnlag for å utvide ordningen og skape en varig modell for inkluderende yrkesopplæring.

Topp 3 konklusjoner og læringspunkt:

1. Resultatene dokumenterer at pilotprosjektet er vellykket, med svært gode forutsetninger for videre oppskalering/utbredelse.
2. Det må etableres en varig offentlig finansieringsordning som sikrer deltagende bedrifter minimum 50 prosent medfinansiering (til drift av instruktørordning).
  - a. God pedagogisk kompetanse hos instruktør er avgjørende. Det anbefales å bruke Rehabiliteringssenteret AiR (se s. 29-31) som fast kursarrangør for instruktører og øvrige nøkkelfunksjoner i teamet rundt elevene.
  - b. Fadderordning med tilhørende jevnlig statusmøter med instruktør og øvrig kjerneteam (HMS/HR-avd., anleggsledelse) synes å være en nøkkel for å lykkes. Likeledes løpende forankring og involvering på tvers i virksomhetene.
3. Videreføring: det må etableres en støttefunksjon med 2 årsverk. Aktuelle «hjem» for en slik funksjon må utredes. Mulige kandidater: NHO Byggenæringen, EBA, MEF eller en bedrift i B/A-næringen.

Det tette samarbeidet mellom bedriftens instruktør og skolens rådgiver har vist seg å være en nøkkelfaktor. Samlet har det gode samarbeidet gitt elevene et trygt læringsmiljø, samtidig som det har skapt en positiv kultur hvor alle føler seg involvert i noe større. Resultatet er ikke bare at elevene får en ny sjanse i arbeidslivet, men også at både bedriften og skolen utvikler seg til å bli enda bedre og mer inkluderende arbeidsplass.

Pilotprosjektet har banet vei for en fremtid som fagarbeider: Per 05. mars 2025 er to av tre elever inn som lære kandidater hos Marthinsen og Duvholt AS.

Praktisk informasjon

Ettersom Sandefjord-baserte Marthinsen & Duvholt AS (MD) er den av de deltagende bedriftene som tidligst fylte opp sin elevkvote og dermed har vært fulltallige gjennom hele prosjektperioden: funnene i rapporten er i hovedsak bygget på erfaringene fra Vestfold-delen av pilotprosjektet. Sammendrag-delen av rapporten er konsentrert om perioden oktober 2024-februar 2025.

Overordnet

På overordnet nivå har pilotprosjektet vist at tett oppfølging, gode relasjoner og tilrettelegging gir ungdommer som sliter med ordinær skolegang en reell mulighet til å lykkes i arbeidslivet. Godt samarbeid mellom bedriften MD, Re videregående skole, foresatte og faddere er avgjørende suksessfaktorer. MD's instruktør Svein Gjennestad har fokusert på svært tett oppfølging av elevene, både på jobb og utenfor arbeidstid.

Pilotprosjektet fremstår som et vellykket tiltak for å inkludere sårbar ungdom i arbeidslivet, men krever samtidig betydelige ressurser i form av oppfølging, fleksibilitet og tett samarbeid med både skole og arbeidsplass. Svein Gjennestads ledelse og kommunikasjon i samspill med Re Vgs.' rådgiver Anders Eick har spilt en sentral rolle i prosjektets suksess.

Isachsen Anleggs instruktør Vidar Kjenås har lik Gjennestad lagt ned en enorm innsats for å skape god faginnsett, læring og mestring hos «sin» elev. Ofte i trosspann med rådgiver Caroline Wefring v. Åssiden vgs., som har lagt ned en tilsvarende helhjertet innsats. Dessverre har eleven i lange perioder av pilotprosjektperioden vært plaget av sykdom/operasjoner med tilhørende langtidssykemeldinger. Det samlede tidsgrunnlaget – den faktiske tiden eleven har vært til stede i pilotprosjektperioden, er dermed for lavt til å komme i betraktning for sluttkonklusjoner i prosjektrapporten.

Fadderordningen

Gjennestad har valgt ut faddere han mener har riktig kompetanse og personlig egnethet til å støtte elevene. Fadderne fungerer som daglige veiledere og mentorer for elevene, og gir Gjennestad kontinuerlige tilbakemeldinger om elevenes fremgang og utfordringer.

- **Resultat:**
Fadderordningen gir elevene en fast person å forholde seg til, noe som skaper trygghet forutsigbarhet og økt stabilitet i elevenes hverdag ute på prosjekt.

Samarbeid med anleggsledelse

Gjennestad har jevnlig kontakt med prosjektledere og anleggsledere der elevene jobber. Han arrangerer løpende møter hvor både elever og ansatte kan gi innspill og diskutere hvordan opplegget fungerer. Disse møtene har bidratt til å identifisere områder der elevene trenger ekstra støtte.

- **Resultat:**
Det tette samarbeidet med anleggsledelsen gjør det mulig å raskt iverksette tiltak som

forbedrer elevenes arbeidshverdag (for en av elevene ble det f.eks. besluttet at han skulle overnatte på boliggriggen sammen med sin fadder for å få en mer stabil arbeidshverdag). Samtidig har anleggslederne bidratt til å skape et inkluderende arbeidsmiljø der elevene føler seg som en del av laget.

HMS-samlinger og felles aktiviteter:

Gjennestad har tatt initiativ til at alle elevene deltar på felles HMS-samlinger og andre bedriftsarrangementer. Han ser disse samlingene som viktige arenaer for å bygge fellesskap og gi elevene en følelse av tilhørighet.

- **Resultat:**

Deltakelsen i slike samlinger bidrar til at elevene opplever å være en likestilt del av bedriftskulturen. Dette er spesielt viktig for elever som tidligere har slitt med å finne sin plass i ordinære skole- eller arbeidsmiljøer.

Involvering av toppledelsen:

Gjennestad har lagt stor vekt på å engasjere og involvere toppledelsen. Tilnærmingen har sikret bred forankring og betraktes som en avgjørende del av prosjektets suksess, ettersom den bidrar til å skape et trygt miljø for elevene og sikrer en helhetlig oppfølging.

Resultat:

Ledelsens engasjement gir prosjektet legitimitet og signaliserer til de øvrige ansatte at dette er et viktig satsningsområde for bedriften. Dette har vært sentralt for å sikre god mottakelse av elevene ute på anleggene.

Effekter av inkluderingen og samarbeidet

1. Bedre mestringsfølelse hos elevene:

Gjennom det tette samarbeidet og den gode oppfølgingen fra faddere og ledelse, får elevene oppleve mestring på en måte som de tidligere ikke har fått i skolesystemet. En av elevenes mestring av naturfagseksamen er et konkret eksempel på dette.

2. Økt motivasjon for elevene:

Elevene ser at de blir inkludert i arbeidsmiljøet på lik linje med andre ansatte. Dette har motivert dem til å møte opp på jobb og til å utvikle seg videre. Samtlige elever har opplevd sterk progresjon i sine sosiale ferdigheter, samt alle utviser sterk positiv holdningsendring til arbeid generelt.

3. Styrket bedriftsmiljø:

Involveringen av ansatte og ledelse i prosjektet har skapt et samhold i bedriften. Gjennestad fremhever hvordan ansatte i MD har vist forståelse og tålmodighet overfor elevene, hvilket igjen styrker bedriftskulturen og gir de ansatte en følelse av å bidra til noe meningsfylt.

4. Positive ringvirkninger for fremtidige prosjekter:

Gjennestad mener at de erfaringene som nå er gjort, danner et solid grunnlag for å videreføre og utvide prosjektet. Han ser for seg at dette kan bli en modell for hvordan andre bedrifter på tilsvarende vis kan inkludere ungdom som faller utenfor det ordinære skolesystemet.

Styrker:

- Personlig tilnærming til hver elev, med individuelt tilpassede løsninger.
- Fokus på praktisk læring, som utvilsomt passer veldig godt for disse elevene.
- Etablering av tillit og trygghet gjennom tett dialog og tilstedeværelse.

Utfordringer:

- Elevene har ulike behov, noe som krever kontinuerlig justering av opplegg.
- Elevene i målgruppa trenger særskilt mye tid for å oppnå stabilitet i hverdagen, hvilket krever tilsvarende høy og fleksibel tidsbruk av instruktør.
- Sosiale ferdigheter og relasjoner på arbeidsplassen er et gjentakende tema, og krever stor tålmodighet av *samtlige* kollegaer ute på prosjektet

Anbefalinger:

1. **Økt opplæring for faddere:**
Faddere har vist seg å spille en nøkkelrolle og bør få fagopplæring i å håndtere ungdom med spesielle behov.
2. **Systematisk dokumentasjon:**
Det anbefales å utvikle en strukturert og universell mal for oppfølging og rapportering, som kan brukes ved fremtidige prosjekter.
3. **Fremtidig kunnskapsoverføring:**
Det anbefales å undersøke hvorvidt Gjennestad og Eick har mulighet til å stille sin spisskompetanse og erfaring til rådighet v. en evt. fremtidig oppskalering av prosjektet. Dette kan f.eks. tenkes løst v. deltagelse som rådgivere i et «Advisory Board» e.l.

Nøkkelpersoner:

Det har i hele prosjektperioden – både i dennes planleggingsfase og operative del, vært svært jevnlig (ukentlig), tett og effektiv samhandling mellom rådgiver Anders Eick ved Re Videregående og instruktør Svein Gjennestad hos MD. Samtidig som bransjeprogrammets prosjektrådgiver Kjetil Røren også har vært svært aktiv og bidratt sterkt til å kvalitetssikre alle kjerneprosesser. Tilsvarende oppleves den sterke sentrale koordineringen og prosjekteierskapet fra programleder Knut Aaneland i IA Bransjeprogrammet Bygg og Anlegg respektive prosjekteier Anne Horsrud i Infra Group, som sentrale faktorer for pilotprosjektets vellykkethet. Sistnevntes bakgrunn som mangeårig leder i skoleverket har tilført uvurderlig spisskompetanse og gjennomslagskraft.

Initiativtaker Albert Hæhres brennende engasjement og unike evne til på en likefrem, folkelig og lettfattelig måte formidle essensen og viktigheten av pilotprosjektet gjennom sin personlige deltagelse i en rekke møter/interessentdialoger/konferanser underveis i prosjektløpet, har også betydd enormt mye.

2.5 SITATER FRA SENTRALE RESSURSPERSONER

«Det store målet med pilotprosjektet har vært å utrede hvordan vi best kan designe et tiltak hvor flere aktører i samarbeid tar ansvar for å motvirke og redusere frafall for ungdom. Vi får unge mennesker tilbake i utdanning og arbeid, samtidig som bransjen bidrar aktivt til å utdanne flere sårt tiltrengte fagarbeidere. Pilotprosjektet dokumenterer at det er både mulig og ønskelig fra flere bedrifter å ta aktivt samfunnsansvar og skape vei for ungdom som mangler karakterer og motivasjon for ordinære skoleløp. Dette er positivt for den enkelte, for næringen og for samfunnet.»

Prosjekteier «Fremtidens skole i bedrift», Anne M. Horsrud, Direktør læring og utvikling i Infra Group

«Dette prosjektet er avgjørende både for den enkelte ungdom og for samfunnet som helhet, spesielt i bygg- og anleggsbransjen, som står overfor en kritisk mangel på fagarbeidere i fremtiden. Det er inspirerende å se ungdommer, som har møtt betydelige utfordringer, finne en meningsfull vei inn i arbeidslivet. Samarbeidet mellom næringen og ungdommene gir håp og viser at vi kan skape bærekraftige løsninger som forbedrer livene til mange unge mennesker og samtidig styrker bransjen.»

Michella Maria Jensen, rådgiver i Fellesforbundet og medlem av styringsgruppen

«En viktig forutsetning for å lykkes med å skalere opp pilotprosjektet er at det er politisk vilje til å investere i innsats over tid, og at det tas varig eierskap til arbeidet. En hovedmålsetning fremover blir derfor å berede grunnen for at de store partene i norsk arbeids- og samfunnsliv, NHO, LO og NAV, kan danne felles front for å skape varige finansieringsmekanismer som sikrer videre utbredelse av Fremtidens skole i bedrift.»

Frode Engen, Forbundssekretær, Norsk Arbeidsmandsforbund og medlem av styringsgruppen

«Regjeringens nylige Stortingsmelding 34 (Ungdomsmeldingen)¹⁰, markerer en betydelig satsing på å gjøre skolen mer praktisk og relevant for elevene. Det pekes særskilt på dimensjonene tverrfaglige prosjekter, uteskole, praktiske læringsarenaer og mer samarbeid med lokalt næringsliv. Samtlige parametere treffer som den berømte hånden i hansken opp mot Fremtidens skole i bedrift-innretningen.»

Jon Sandnes, styreleder i styringsgruppen for IA bransjeprogram for bygg og anlegg

¹⁰ [Meld. St. 34 \(2023–2024\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

3. OM PROSJEKTET

Illustrasjon: ChatGPT

3.1 OVERORDNET

Oppstart forprosjekt-periode i mars 2023 (Kick-Off på Fremtidens skole i Vikersund, konstituering av arbeidsgruppe og ressursgruppe).

Tre deltagende entreprenør-bedrifter:

Marthinsen
& Duvholt

- Skoleåret 2024-25
- Én instruktør per bedrift, instruktørene følger elevene på en fulltidsbrøk
- Mål om ni elever totalt: Tre elever i aldersgruppen 16-18 år per bedrift *

- Nært samarbeid med (rådgiverfunksjonen i) den enkelte videregående skole (hvorfra de aktuelle elevene har falt ut fra VG1):
  - Re Videregående i Revetal i Vestfold – bygg og anleggsteknikk
  - Åssiden Videregående i Drammen – bygg og anleggsteknikk
  - Kongsberg Videregående – bygg og anleggsteknikk

- Praksisrettet opplæring (som i alt det vesentligste foregår utendørs, på operative anleggsprosjekt)
  - Obligatoriske sikkerhetskurs
  - Skreddersøm og tett oppfølging
  - Løpende evalueringer og tilpasninger

*Per 01.mars 2025 er Marthinsen & Duvholt (MD) fulltallige med tre elever mens Isachsen Anlegg har én elev og Kongsberg Entreprenør foreløpig null (muligens økende til én i forlengelse av planlagt elevintervju ultimo februar-25). I tillegg har konstellasjonen Hersleth Entreprenør AS og Vestby Videregående Skole i nært samarbeid med Akershus Fylkeskommune, tilkjennegitt ønske om deltagelse i pilotprosjektet (avklaring ventes 8/9-25).

Opplæringsloven er retningsgivende

Elevene følger skoleruta, og opplæringen er underlagt Opplæringsloven. Arbeidsforholdene er underlagt Arbeidsmiljøloven, og det foretas egne risikovurderinger i henhold til elevenes alder. Elevene mottar ingen lønn, men de får mulighet til å kvalifisere seg til å bli lærekandidat eller starte et løp som lærling.

Elever er ulykkesforsikret fra skolen i det tidsrommet de har opplæring, og på vei mellom hjem og opplæringssted. Tidsrommet de har opplæring er dermed avgrenset av elevens timeplan, og ikke et spesielt klokkeslett. Hvis eleven f.eks. gjør avtale med bedriften om lønnet arbeid etter endt opplæring for dagen, må den være dekket av bedriftens yrkesskadeforsikring, dvs. det må tegnes en midlertidig arbeidsavtale. Normalt vil da ikke skolens ulykkesforsikring gjelde på reisen hjem, hvis eleven gikk rett fra opplæring til lønnet arbeid.

Fremtidens skole i bedrift, prosjektteam – overordnet ledelse

- Prosjekteier: Anne M. Horsrud, Direktør læring og utvikling i Infra Group
- Prosjektrådgiver: Kjetil Røren, IA Bransjeprogram Bygg og Anlegg

Instruktør-teamet

- Svein Gjennestad, driftsleder i MD
- Vidar Kjenås, opplæringsansvarlig i Isachsen Anlegg
- Snorre Bjørseth, innleid instruktør i Kongsberg Entreprenør (ikke operativ i denne rapportens virkeperiode)
- Lars Hellerud, formann i Hersleth Entreprenør (ikke operativ i denne rapportens virkeperiode)

Støttefunksjon – koordinator på tvers i prosjektteamet:

- Opplæringskonsulent Stein Egil Ødegaard i MEF/OKAB

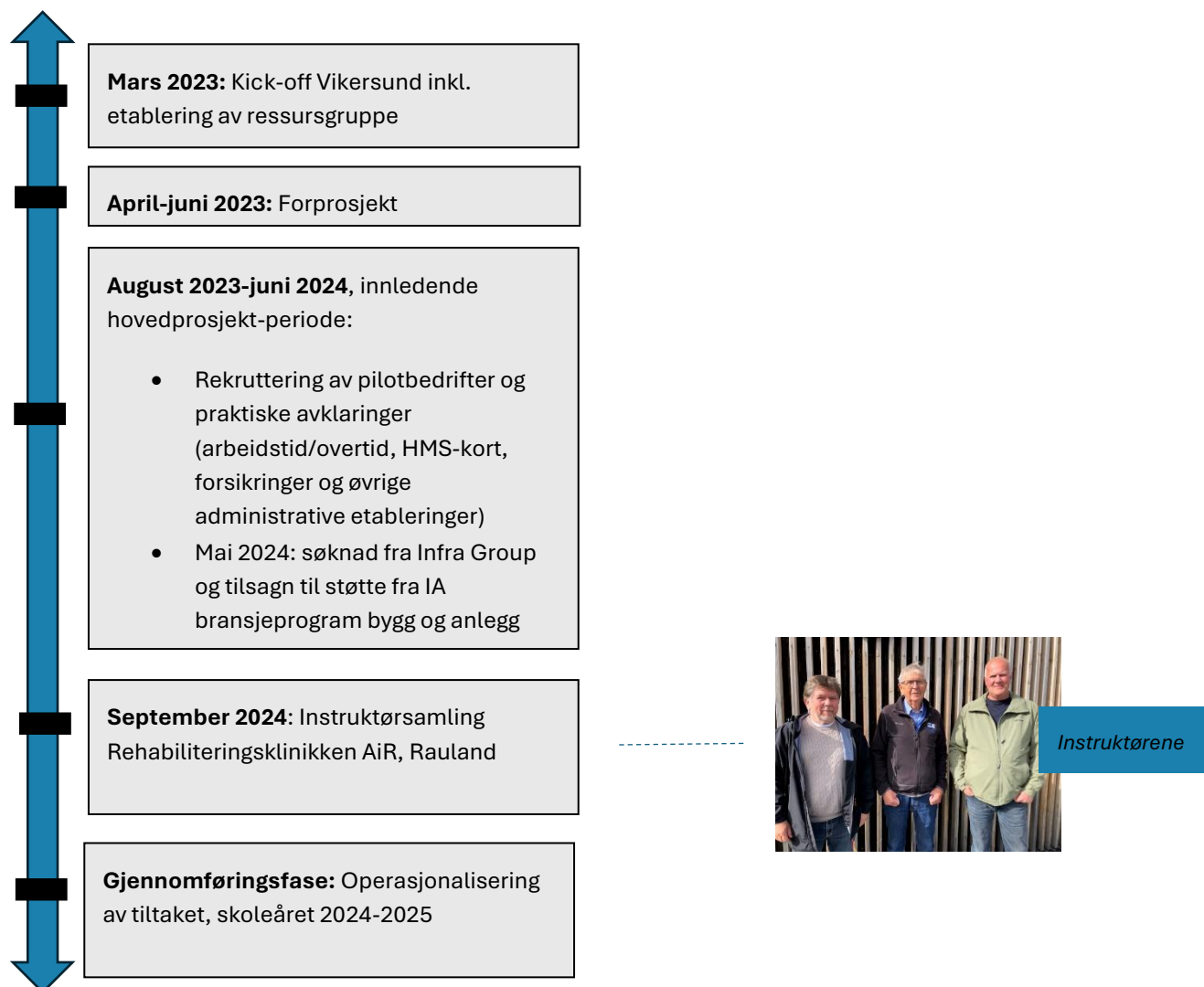
Ole Petter Diseth, rapport-forfatter

Økonomi

IA Bransjeprogram for bygg og anlegg støtter pilotprosjektet med kr. 300.000 per elev. Prosjektøkonomien administreres av prosjekteier. Pilotprosjektet er et spleiselag: bransjeprogrammets støttebeløp utgjør ca. 50 % av bedriftens kostnad for å drifte sine elever. De resterende 50 % utgjør egenandel fra den enkelte bedrift (kalkylen tar utg.pkt. i kostnaden per elev for ett skoleår på Fremtidens skole i Vikersund).

Fremtidens skole i bedrift - tidslinje med overordnede milepæler

Ressursgruppe:

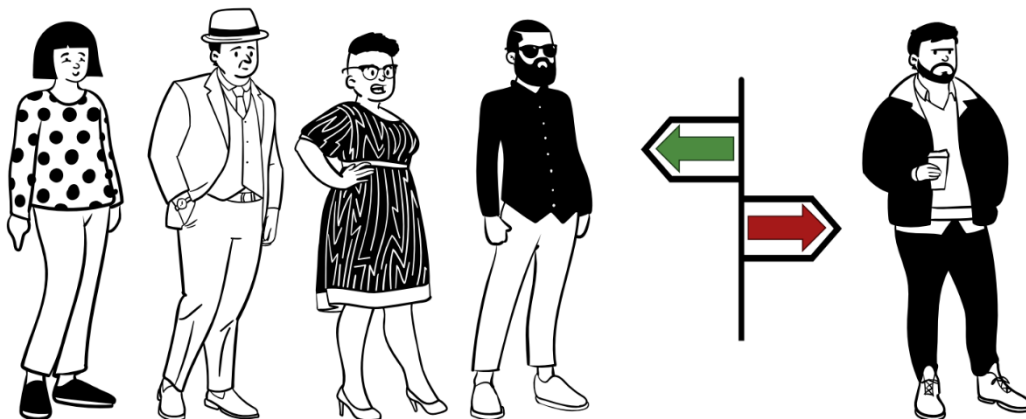
- Infra Group: Entreprenør Albert Hæhre, konsernsjef Anders Høiback, kommunikasjonsrådgiver Espen Andersen
- MEF: Adm. Dir. Julie Brodtkorb, leder for kompetanseavdelingen, Tone Gulliksen
- NHO Byggenæringen: Knut Aaneland, programleder IA-bransjeprogram bygg og anlegg, Jon Sandnes, leder av styringsgruppen, tidligere adm.dir. i NHO Byggenæringen
- Rehabiliteringssenteret AiR: Direktør Tarjei Helle, arbeidskonsulent Cecilie Berdalen, seniorrådgiver Lill Nyhus
- Fremtidens skole Vikersund: Prosjektleder Jon Andre Thompson
- Skole på Byggeplass: daglig leder Asle Hermansen og drifsleder John-Willy Grav
- Stein Egil Ødegaard: Opplæringskonsulent OKAB/MEF

4.0 AKTUELL EMPIRI – RESEARCH & STATISKK

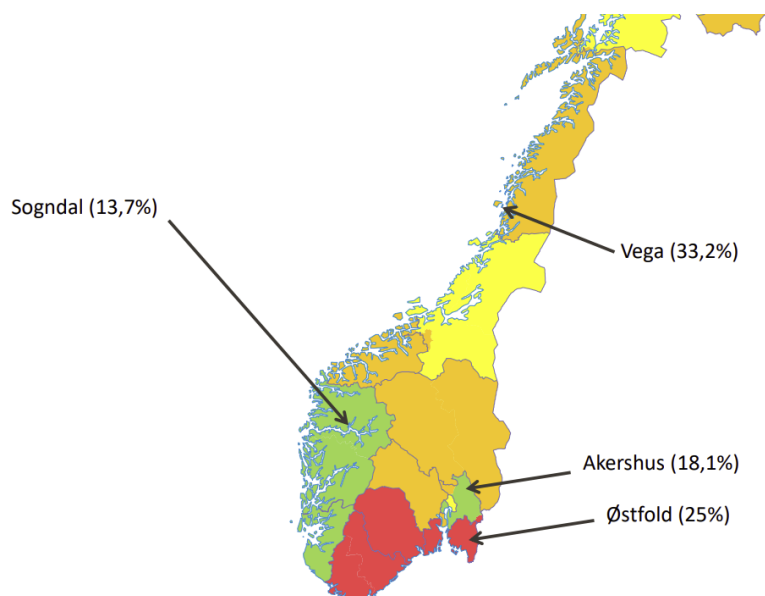

1 av 5 i yrkesaktiv alder står på utsiden av arbeidslivet ¹¹

- 20,2 prosent av befolkningen i yrkesaktiv alder var utenfor arbeid, utdanning og arbeidsmarkedstiltak i 2023.
- I aldersgruppen 20–66 år, som ofte omtales som yrkesaktiv alder, var 685 000 personer utenfor arbeid, utdanning og arbeidsmarkedstiltak i 2023.

Utenforskap fordelt på fylke – hele aldersgruppen (20-66 år):

Oslo	94 182	19,3 %
Rogaland	57 422	18,9 %
Møre og Romsdal	32 228	20,4 %
Nordland	31 379	21,9 %
Østfold	46 552	25,0 %
Akershus	79 794	18,1 %
Buskerud	34 017	20,9 %
Innlandet	48 257	21,9 %
Vestfold	34 975	23,0 %
Telemark	23 915	23,0 %
Agder	44 659	23,4 %
Vestland	71 834	18,2 %
Trøndelag	56 013	19,0 %
Troms	20 171	19,5 %
Finnmark	9 986	21,7 %

Utenforskap blant innbyggere 20-66 år:

- Under 19%
- 19% – 19,9%
- 20% – 21,9%
- Over 22%

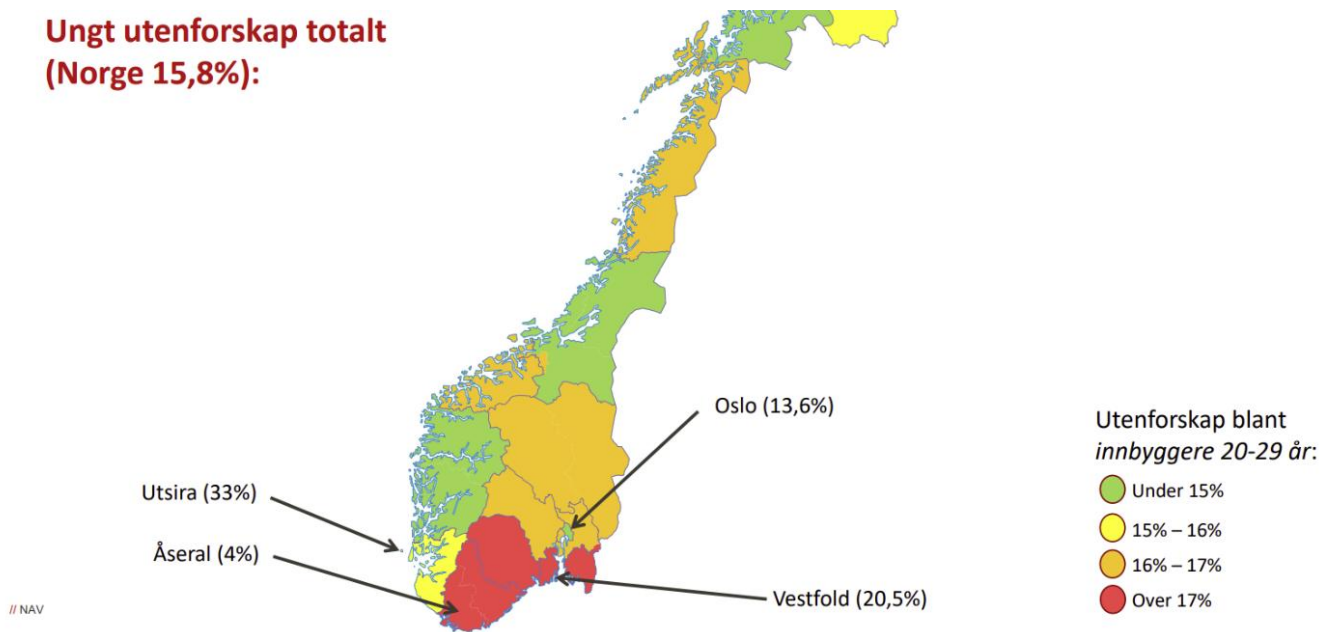
¹¹ [1 av 5 står utenfor arbeidslivet - nav.no](https://nav.no)

Det lever 703 699 personer i alderen 20-29 år i Norge, hvorav 111.000 (16%) står utenfor arbeid/utdanning. 50 prosent av sistnevnte mottar trygd, 50 prosent mottar ingenting

Det er flest unge uten arbeid/utdanning i Sørøst-Norge:

Ungt utenforskap totalt (Norge 15,8%):

Kilde: NAV

4.2 AKTUELL EMPIRI - NEET

De såkalte NEET-tallene (Not in Education, Employment, or Training) dokumenterer at vi trenger en samlet innsats med deltakelse fra «alle»; frivillig sektor, næringsliv, offentlig sektor og forskning for å få mange flere barn og unge ut av «frakoblingsprosessen».

For å bryte sirkelen: forskning¹² peker på hvor sentrale *relasjonelle utfordringer* er, og hvordan *brutte relasjoner og manglende tilhørighet* ser ut til å spille en sentral rolle for flere av risikofaktorene for å havne i gruppa NEET: Lav sosioøkonomisk status og familiebakgrunn, dårlig psykisk helse, psykososiale problemer og *frafall fra skole og utdanning*.

Forskningen peker på at gode relasjoner, samhandling og fleksible individuelle løsninger er nøkkelen til å hjelpe unge tilbake til jobb og utdanning.

10 % av unge i alderen 15-29 år utenfor arbeid, utdanning og opplæring (NEET)¹³ i 2023:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
NEET								
Personer	121 000	113 374	111 106	108 562	112 419	96 581	97 162	103 850
Prosent	11,7	10,9	10,7	10,5	11,0	9,5	9,5	10,0
I arbeid, under utdanning eller på arbeidsmarkedstiltak								
Personer	915 673	922 889	923 294	922 059	910 010	923 326	929 612	932 744
Prosent	88,3	89,1	89,3	89,5	89,0	90,5	90,5	90,0
Totalt antall bosatte personer 15-29 år	1 036 673	1 036 263	1 034 400	1 030 621	1 022 429	1 019 907	1 026 774	1 036 594

¹² [barn-og-unge-forst---vart-felles-ansvar.pdf](#) (kapittel 1.2)

¹³ [Tilknytning til arbeid, utdanning og velferdsordninger – SSB](#)

4.3 AKTUELL EMPIRI – UNGE UFØRE

*Unge uføre*¹⁴: Det er som regel uføre i alderen 18-29 år som blir omtalt som «unge uføre». Over tid har denne gruppen økt betydelig. I 2023 var det 21 900 uføre i denne aldersgruppen, tilsvarende 2,6 prosent av alle landets 18-29 åringer. Det er 8 800 og ett prosentpoeng flere enn i 2015.

År	18 år	19 år	20 år	21 år	22 år	23 år	24 år	25 år	26 år	27 år	28 år	29 år
2015	0,8	1	1,1	1,1	1,4	1,5	1,7	1,8	1,9	1,9	2,1	2,1
2016	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,7	1,8	2	2,1	2,1	2,2	2,4
2017	0,9	1,2	1,3	1,5	1,6	1,7	2,1	2,1	2,3	2,4	2,5	2,5
2018	0,9	1,3	1,5	1,6	1,8	2,1	2,2	2,6	2,6	2,8	3	3
2019	1	1,2	1,5	1,7	2	2,3	2,6	2,7	3,1	3,2	3,3	3,5
2020	0,9	1,3	1,4	1,7	2	2,4	2,7	3	3,1	3,5	3,6	3,7
2021	0,9	1,3	1,6	1,7	2	2,4	2,8	3,1	3,4	3,5	3,9	4
2022	1	1,3	1,5	1,8	1,9	2,3	2,7	3,2	3,4	3,7	3,8	4,2
2023	1	1,3	1,5	1,7	2	2,2	2,7	3,1	3,5	3,7	4	4,1

Unge som faller fra, går mer til legen for psykisk sykdom

Bilde: Free Images & Pictures

1 av 4 legekonsultasjoner blant unge utenfor arbeid, utdanning og arbeidsmarkedstiltak i 2022 skyldtes psykisk sykdom eller lidelser¹⁵.

Konsultasjoner grunnet diagnosen psykisk sykdom eller lidelser utgjorde 25,3 prosent av alle konsultasjoner hos fastlege og legevakt for NEET-gruppa i 2022. Tilsvarende tall var 12,7 prosent blant de i jobb, under utdanning eller på arbeidsmarkedstiltak (aktive).

¹⁴ [Liten nedgang i andel uføre – SSB](#)

¹⁵ [Artikler om tilknytning til arbeid, utdanning og velferdsordninger – SSB](#)

Kutt over hele landet

Tilbud rettet mot barn og unge som sliter med skolefravær, kuttes over hele landet. Kartet¹⁶ viser utvalgte steder hvor det er foreslått kutt i miljøarbeiderstillinger, PP-tjeneste, praktisk opplæring, alternative skoletilbud og lignende.

«Det som forsvinner, er laget rundt eleven. De foreslåtte kuttene rammer de aller mest sårbare barna. Vi snakker om familier som står midt i en livskrise»

Miljølærer Lene Solvang-Dragland, Stabekk Skole, Bærum
(fra Klassekampen-artikkelserie oktober 2024)

¹⁶ [Stadig flere sliter med skolevegning. Hvem skal få barna tilbake til klasserommet? | Klassekampen](#)

Ungdom og frafall i Norge – beretningen om en varslet katastrofe

Litt forenklet oppsummert: Antallet unge i Norge som faller fra og de tilhørende årsaksforholdene – det er full krise.

TV 2 gjorde i 2023 beregninger som viste at minst 30.000 norske elever har så høyt fravær at de står i fare for å falle ut av skolen¹⁷. Parallelt anslår regjeringen¹⁸ at Norge i 2035 kan komme til å mangle hele 90.000 fagarbeidere. Samtidig viser befolkningsframskrivninger¹⁹ at andelen eldre i befolkningen vil øke i årene frem mot 2030/2040 både i antall og andel, særlig etter 2025. I 2030 vil det for første gang være flere eldre enn barn her i Norge.

Den perfekte storm

Bilde: Free Images

Konsekvensen av disse megatrendene – færre yrkesaktive generelt og vedvarende høyt ungdomsfracfall spesielt, koblet med svekket apparat rundt sårbare elever (jfr.s10) og manglende hoder og hender til å *erstatte* nedgangen i yrkesaktive – konsekvensen er like åpenbar som dramatisk: Vi blir for *få* til å sikre velferdssamfunnets bærekraft. Det er på mange måter snakk om «den perfekte storm».

Det er ingen tid å miste

Ifølge «Perspektivmeldingen»²⁰ må unge i fremtiden jobbe mer for å oppnå samme velferd som foreldregenerasjonen. I dette perspektivet utgjør Ungdom og Frafall-gruppen en stor, uutnyttet arbeidskraftreserve vi som samfunn i alle betydninger av begrepet, ikke lenger har *råd* til å la stå på sidelinjen: Det samfunnsøkonomiske regnestykket går simpelthen ikke opp.

Bilde: <https://akh.no/>

Tiden er knapp. IA Bransjeprogram for bygg og anlegg sin støtte til pilotprosjektet «Fremtidens skole i bedrift», fremstår derfor som både fremoverlent og prisverdig: det er et presserende behov

for offensive tiltak som kan bidra til å skape varig innpass i arbeidslivet for (den altfor store) Ungdom og Frafall-gruppen.

¹⁷ [Skolevegning og ufrivillig fravær: Titusenvis av pulter står tomme i norske klasserom](#)

¹⁸ [Kraftfull satsing på yrkesfag og kvalifisering i 2022 - regjeringen.no](#)

¹⁹ [En aldrende befolkning - Helsedirektoratet](#)

²⁰ [Meld. St. 31 \(2023–2024\) - regjeringen.no](#)

5.0 HÆHRE OG VEIDEKKE HAR BANET VEI

Kapittelinnhold:

- Fremtidens skole på Vikersund
- Skole på byggeplass

Fremtidens skole i Vikersund

Fremtidens Skole i Vikersund gir ungdom som ikke passer inn i det tradisjonelle skolesystemet, en mulighet til å lykkes og oppleve mestring. »Vikersundmodellen» brukes som erfarings- og kunnskapsarena for pilotprosjektet Fremtidens skole i bedrift.

I perioden mars -23 til august -24 har prosjektgruppen i Fremtidens skole i bedrift avholdt en rekke befaringer og dialogmøter med prosjektleder Jon Andre Thomsen og øvrige ressurspersoner i Fremtidens skole i Vikersund for å hente kunnskapsgrunnlag og innsikt.

Hva er Fremtidens skole på Vikersund?

Kilde: Infra Group

Hæhre Entreprenør var en av grunnleggerne av Fremtidens skole, og har siden oppstarten vært dypt involvert. Engasjementet har siden blitt løftet helt til topps i entreprenørkonsernets eierselskap Infra Group, som deler initiativtager Albert Hæhres filosofi om å skape en alternativ vei inn i en næring som både ønsker og trenger ungdom.

Siden oppstarten i august 2016 har Fremtidens skole tilbudt praksisnær opplæring og arbeidstrening. Elevene/deltakerne rekrutteres fra videregående skoler i Buskerud eller NAV. Fremtidens skole er et ikke-søkbart tilbud drevet av Infra Group, med Buskerud fylkeskommune som pedagogisk ansvarlig. Hovedmålet er å gi unge den kompetansen og erfaringen de trenger for å oppnå et fagbrev/kompetansebevis og/eller sikre seg en fast jobb. Målgruppen er ungdom/unge voksne i aldersgruppen 16-23 år som er i ferd med eller allerede har droppet ut av skole/arbeidsliv. Instruktørene er erfarne fagarbeidere, og ledes av pedagog ansatt på Buskerud videregående skole.

Kilde: Infra Group

Tre retninger

Elevene kan velge mellom tre ulike fordypningsretninger;

- Bygg og Anleggsteknikk
- Naturbruk
- TIF (teknologi – og industrifag)

Bygge egen fremtid gjennom praktisk læring

Det er mange elever som har utfordringer med å gjennomføre det tradisjonelle skoleløpet, og som dermed trenger et tilbud som i større grad skreddersyr og gir dem muligheten til å lære gjennom praktisk arbeid. Dette er historier om ungdom og unge voksne med iboende ressurser som med rett tilrettelegging kan skape stor verdi for samfunnet, men som kan havne i langvarig utenforskap dersom de ikke blir sett og tatt på alvor.

I Vikersundprosjektet er det bevist at elevenes/deltakernes motivasjon for skole og/eller arbeidsliv har økt. De har gått fra et utenforskap hvor lavt selvbilde og lav mestringsfølelse har vært fremtredende, til en hverdag hvor lysten til å stå opp, ta på seg arbeidstøy, delta i fellesskapet, skape verdi og lære står i fokus. Her får de følelsen av å bli tatt godt vare på og heiet fram av dedikerte instruktører.

Siden oppstarten i 2016 har skolen erfart følgende viktige faktorer for å bremse frafall og øke inkludering av unge:

- skreddersøm og tett oppfølging
- legge til rette for mestringsopplevelser
- å bli behandlet som et vanlig menneske møtt med rimelige forventninger
- aktivt og koordinert samarbeid mellom skole, helsetjeneste, NAV og arbeidsgiver er avgjørende

Hvordan har det gått?

Per juni 2024 hadde 160 elever gjennomført sitt alternative løp i Fremtidens skole. For 67 % av elevene har skoleløpet resultert i fagbrev/lærlingeplass, for 22 % i arbeid (men uten fagbrev), 5 % følges opp av NAV og 6 % har ukjent status (fracflytting osv.).

Albert Hæhre,
entreprenør

«Vi har hatt ekstremt historisk suksess med å få elevene ut i jobb. At vi nå har lykket med at utvalgte bedrifter skal kjøre en pilot etter oppskrift av Vikersund-modellen er forhåpentligvis bare første skritt på veien - mot det store målet om å skalere opp til en nasjonal ordning, ideelt sett forankret i en bransjeavtale mellom de store partene i norsk arbeidsliv. Det som virkelig kan få fart på dette, er om man begynner å ta inn i byggherrekontrakter at bedriften skal ta

ansvar for sosial bærekraft. Hvis vi får inn en støtteordning slik at det er enkelt og forutsigbart for bedriftene å gå inn i en sånn modell, tror jeg dette langt på vei kommer til å gå av seg selv.»

Se film²¹ om Fremtidens skole:

²¹ [Fremtidens skole i Vikersund 2024](#)

5.2 SKOLE PÅ BYGGEPLASS - VEIDEKKE

Skole på byggeplass

På samme måte som Fremtidens skole i Vikersund, representerer Veidekkes «Skole på Byggeplass» et alternativt, praksisrettet fagarbeider-utdanningsløp. Tilbudet gjelder utdanning innen bygg- og anleggsteknikk, og målgruppen er ungdom mellom 18-24 år som har falt ut av, eller ikke fullført videregående skole. Rekruttering og inntak til klassene i Oslo og Akershus skjer etter informasjonsmøter og intervjuer som starter i mai.

Innhenting av kunnskapsgrunnlag/innsikt: I perioden mars-23 til august 24 har prosjektgruppen i Fremtidens skole i bedrift avholdt en rekke befaringer og dialogmøter med daglig leder Asle Hermansen og øvrige ressurspersoner i Skole på Byggeplass på Jessheim.

Om Skole på Byggeplass - opplæringsløpet

Elevene starter rett på Vg2. Det legges til rette for at de kan ta opp igjen de fag de trenger fra Vg1 som privatist. Elevene får muligheten til å fullføre Vg2 tømmer og Vg2 betong- og mur på byggeplass.

Noen av ungdommene har påbegynt byggfaglig opplæring på andre skoler som de ikke har kommet i mål med. Andre har gått andre utdanningsprogram før de avbrøt skolegangen. Forutsetningen for å delta er at elevene er motiverte for byggfaglig utdanning.

Opplæringen er basert på mye praksis og er koblet til et byggeprosjekt. Veidekke garanterer årlig for åtte læreplasser til prosjektet. Forutsetningen for læreplass er at eleven fullfører skoleåret, består alle fag, og har lite fravær. Se film²² om Skole på Byggeplass og artikkel på Idebanken.org²³.

²² [Veidekke Skole på byggeplass](#)

²³ [Unikt samarbeid får ungdom ut i jobb](#)

Samarbeid med Akershus fylkeskommune

Siden 2012 har Veidekke samarbeidet med Akershus/Viken fylkeskommune og Jessheim VGS.

Prosjektet er lokalisert i egne lokaler på Jessheim. Dette er en VG2-klasse med 15 elever som starter i samlet gruppe og deles etter høstferien i henholdsvis Vg2 tømrerfag og Vg2 betong- og murerfag.

Nytt samarbeid med Oslo kommune

Veidekke har inngått en avtale med Oslo kommune om oppstart av Skole på Byggeplass, f.o.m. august 2024. Klassen har base på Ulven som er at av Oslos store utbyggingsområder. Samarbeidsskole er Kuben VGS, og målgruppen er Oslounddom mellom 18-24 år som ikke har fullført videregående opplæring.

Hvordan har det gått?

Tilbudet har vært operativt siden 1997, og har totalt hjulpet nesten 350 ungdommer til en ny start på sitt yrkes- og voksenliv. En kartlegging fra 2022 av elever de 10 siste årene viste at:

- 67 prosent gikk i lære eller hadde fått fagbrev
- Ytterligere 22 prosent var i jobb i andre yrker
- Kun 5 prosent mottok ytelser fra NAV

Kilde: Veidekke

Asle Hermansen, daglig leder i Skole på byggeplass har helt siden han jobbet som yrkesfaglærer på Hellerud videregående skole vært opptatt av mulighetene for å yrkesrette fellesfagene for sine elever på byggfag. Han forteller at byggeplassen kan redde unge som har gitt opp skolen.

«Klassen har 15 elever som kan velge mellom tømrerfag og betongfag. Elevene følges opp slik at de også klarer å fullføre fellesfagene og yrkesteorien i Vg1 og Vg2, men da i lokalene til «Skole på byggeplass». Noe av det som underveis har vært mest krevende, er den store usikkerheten knyttet til finansieringen: ofte har fylkeskommunen ikke svart før i mai på om vi kan opprette en ny klasse på høsten.»

Se film om skole på byggeplass.²⁴

---

²⁴ [Veidekke Skole på byggeplass](#)

6.0 PILOTPROSJEKTETS OPERATIVE PERIODE

Kapittelinnhold

- Samarbeidet mellom Fremtidens skole i bedrift og rehabiliteringssenteret AiR
  - Om Air / Air Ung
  - Kick-off hos AiR august 2024
- Øvrige tidslinjer, milepæler og kjerneprosesser

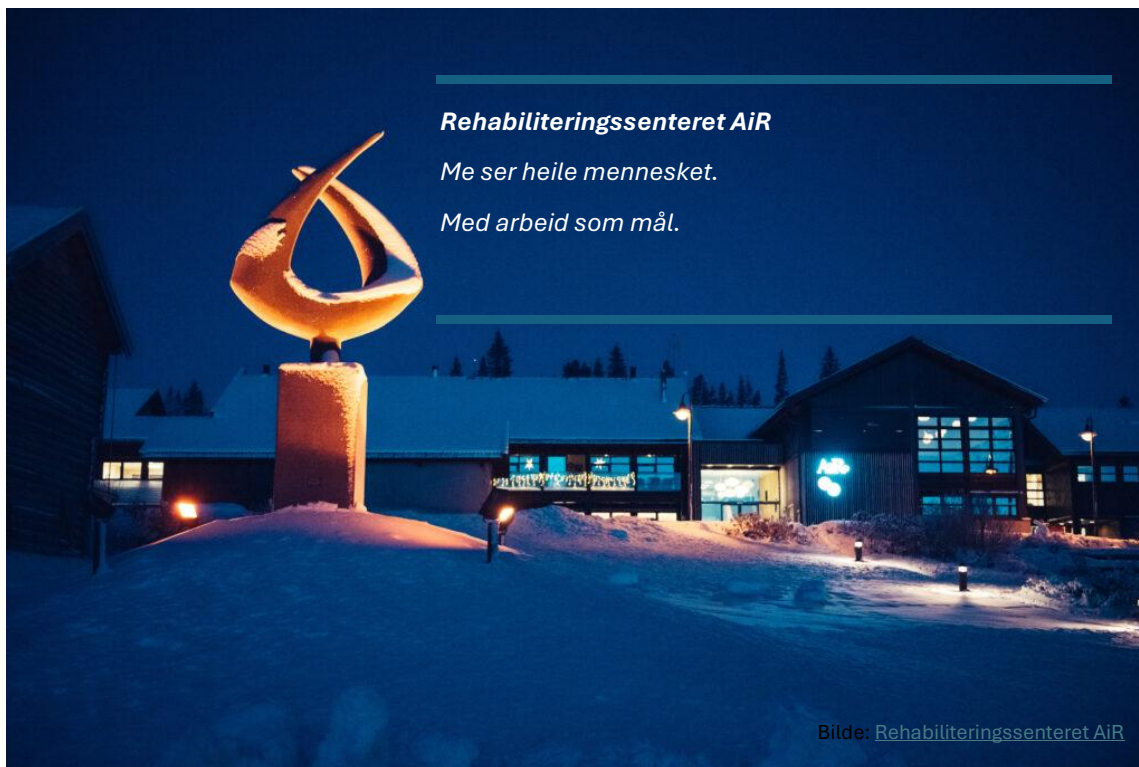
Illustrasjon: ChatGPT

6.1 REHABILITERINGSSENTERET AIR

Rehabiliteringssenteret AiR er landets ledende senter for arbeidsrettet rehabilitering. Senteret driver to klinikker (ved senteret i Rauland og poliklinikken i Oslo) med tilbud innen arbeidsrettet rehabilitering og rehabilitering av CFS/ME*. Tilbudene utgjør oppdrag fra Helse Sør-Øst RHF, hvilket innebærer at senteret er en del av spesialisthelsetjenesten.

*CFS/ME (kronisk utmattelsessyndrom/myalgisk encefalopati) er en sykdom som rammer i ulik grad og er uten kjent årsak. Hovedsymptom er langvarig utmattelse.

Rehabiliteringssenteret AiR (sitt Rauland-senter) huser også Nasjonalt kompetansesenter for arbeidsrettet rehabilitering. Dette har driftet en praksisnær kompetansetjeneste med kjerneoppgavene forskning, fagutvikling, nettverk og formidling til alle innen fagfeltet arbeid og helse. Nasjonalt kompetansesenter for arbeidsrettet rehabilitering leder nå et interregionalt kvalitets- og kompetansenettverk innen fagfeltet.

Forskning, innovasjon og fagutvikling

AiR sine tilbud er alle kunnskapsbaserte – hviler på forskingsprosjekt, løpende resultat- og kvalitetsmålinger og aktivt innovasjonsarbeid. Senteret, inkludert styret, er akkreditert etter CARF* sin standard Governance Standard Applied (2022-2024).

*CARF (Comission on Accreditation of Rehabilitation Facilities) er en internasjonal og uavhengig ideell organisasjon som akkrediterer tjenesteleverandører innen helse og omsorg. Den ble grunnlagt i USA i 1966 og har som mål å fremme kvalitet, verdier og optimale resultater.

Om AiR UNG

Fra 2021 startet senteret med et tilbud rettet særlig mot unge voksne mellom 18 og 30 år. Deltageren blir del av en gruppe på 17 personer, der ca. halvparten er under 30 år. Felles for alle er et ønske om å komme tilbake til arbeidslivet eller i utdanning. Dagsprogrammet består av variert og tilpasset fysisk aktivitet og kurs om arbeid og utdanning, tilrettelagt av arbeidskonsulent, fysioterapeut, idrettspedagog, psykolog/samtaleterapeut, lege.

«Me ser at arbeidsretta rehabilitering kan hjelpe mange unge voksne som fell ut av, eller ikkje kjem inn i, arbeidsliv og utdanning. Kjenneteikn ved denne gruppa er gjerne manglande erfaring med arbeidslivet, mangel på struktur i kvardagen, helseutfordringar knytt til kosthald og fysisk aktivitet.»

Tarjei Helle, direktør AiR

Fremtidens skole i bedrift – aktivt og verdifullt samarbeid med AiR

- I perioden mars-23 til august 24 har prosjektgruppen i Fremtidens skole i bedrift gjennomført en rekke besøk og dialogmøter med direktør Tarjei Helle og øvrige nøkkelpersoner i AiR-teamet v. klinikken i Rauland.
- I 2022 søkte og mottok AiR (i samarbeid med OKAB) midler fra IA bransjeprogrammet for Bygg og Anlegg, til et prosjekt hvor hovedformålet var å utvikle kompetanse på samhandling mellom tjenester til det beste for utsatte lærlinger ²⁵

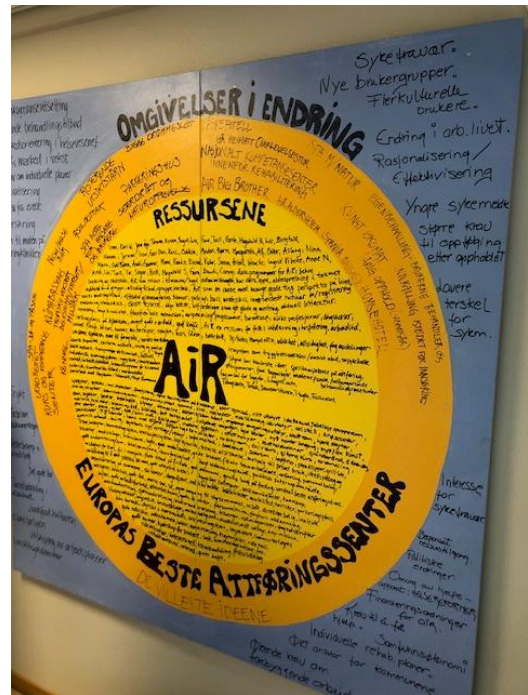
«Et så tett samarbeid mellom et opplæringskontor og en aktør i spesialisthelsetjenesten er nybrottsarbeid som har tilført viktig ny kunnskap og kompetanse. AiRs unike spisskompetanse på feltet arbeidsrettet rehabilitering har i det hele tatt vært helt uvurderlig for å ta frem riktig innretning og innhold for øvrig, i Fremtidens skole i bedrift-pilotprosjektet.»

Kjetil Røren, prosjektrådgiver Fremtidens skole i bedrift for IA Bransjeprogrammet Bygg og Anlegg

²⁵ [ia-rapport-samarbeid-okab-og-air.pdf](#)

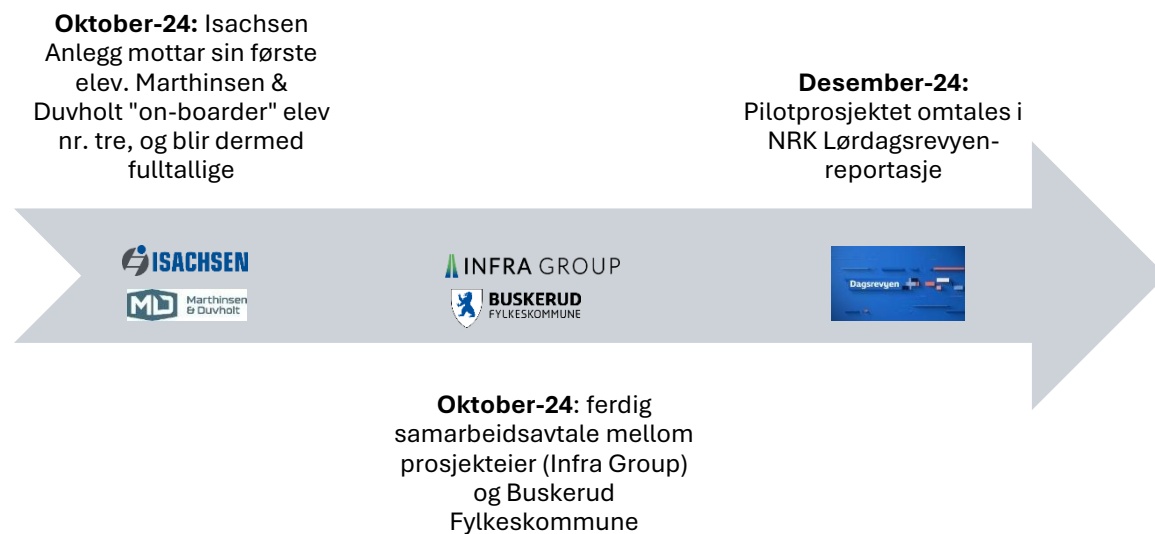
Instruktørsamling

11-12. september 2024 var AiR vertskap for et 2-dagers bredt sammensatt seminar «Instruktørsamling AiR - Fremtidens skole i bedrift» (se rapportens vedlegg-del for komplett seminarprogram).

6.2 ØVRIGE MILEPÆLER, RESSURSPERSONER

Pilotprosjektet forvaltes ut fra samarbeidskonstellasjonen *prosjektledelse-bedrift-skole-fylkeskommune (BFK)*, med en kjerne bestående av følgende personer/funksjoner:

Prosjektteam

- Prosjekteier Anne M. Horsrud, lærings-og utviklingsdirektør Infra Group
- Prosjektrådgiver Kjetil Røren, IA Bransjeprogram for bygg og anlegg
- Programleder Knut Aaneland IA bransjeprogram for bygg og anlegg

Bedriftene

- Instruktør Svein Gjennestad, MD
- Instruktør Vidar Kjenås, Isachsen Anlegg

Skolene

- Rådgiver Anders Eick, Re videregående
- Rådgiver Caroline Wefring, Åssiden videregående
- Stian Jordan, PPOT (psykologisk-pedagogisk oppfølgingstjeneste, Åssiden Videregående

Buskerud fylkeskommune

- Magne Høyer, Seksjonsleder skoleforvaltning

Innledende kunnskapsinnhenting:

Læringsystemet i Norge kjennetegnes av et mangfold av ulike lærlingordninger²⁶. For hovedpersonene selv – unge som søker innpass i arbeidslivet via en lærlingbasert utdanning: det krever både pågangsmot og handlekraft for å manøvrere riktig i jungelen av muligheter som kan føre til lærlingplass og i siste ende fagbrev.

For prosjektledelsen i Fremtidens skole i bedrift har det vært høyt prioritert å bygge bred innsikt i det norske læringsystemet som hele – skape innsikt via bred research/møtevirksomhet (som bidrar til å ta kvalifiserte avgjørelser med hensyn til pilotprosjektets overordnede innretning).

Som et bidrag i den overordnede kunnskapsinnhenting inviterte prosjektledelsen i juni 2023 Forsker1 Håkon Høst i forskningsstiftelsen NIFU²⁷ til et arbeidsmøte. Her holdt Høst et foredrag basert på sitt arbeid som følgeforsker i forskningsprosjektet «Praksisbrev som virkemiddel for å inkludere ungdom i arbeidsliv og opplæring»²⁸.

Resultat:

- Ingen av de eksisterende (6) lærlingløpene ble vurdert direkte kompatible med pilotprosjekt-løpet. Dette fordi pilotprosjektets primærmisjon først og fremst er å teste ut hvorvidt de grunnleggende læringsmekanismene/suksesskriteriene fra Fremtidens skole på Vikersund er overførbare til operative og «ekte» anleggsprosjekt.
- Først når elevens alternative skoleår er over kan det konkluderes endelig, hvorvidt resultatene fra den enkeltes spesialtilpassede undervisningsplan (elevens «IOP» - individuelle læringsplan) er gode nok til at eleven kan få godskrevet undervisningsåret som formell start på et lærlingløp.
- Prosjektledelsen opplevde NIFU-forsker Høsts forskningsarbeid som svært nyttig kunnskapsgrunnlag i det videre arbeidet med innretningen av pilotprosjektet.

Videre om prosjektet

Prosjektløpets overordnede rammer, struktur og praktiske gjennomføring har i all hovedsak vært definert og fasilitert av prosjekteier Anne Horsrud og bransjeprogrammets prosjektrådgiver Kjetil Røren i fellesskap, med sistnevnte som operativ spydspiss. Det har i hele prosjektperioden, både dennes planleggings- og operative fase vært gjennomført en rekke dialog/planlegging/evalueringmøter mellom prosjektledelsen og involverte hovedparter (bedrifter, skoler og fylkeskommune).

I tillegg til ovennevnte møtestruktur, ble det i november-24 også avholdt et utvidet «stormøte». Hvor bl.a. ledende ansatte fra Isachsen og MDs HR-avdeling, Fremtidens skole på Vikersund,

²⁶ [Veien til Fagbrev | Utdanning.no](https://www.veien-til-fagbrev.no)

²⁷ [NIFU – Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning](https://www.nifu.no)

²⁸ [Praksisbrev pptx](#)

BFK samt i tillegg instruktør Gjennestad fra MD og rådgiver Eick fra Re Vgs., deltok. Tilsvarende «en fot i bakken-stormøter» ble avholdt flere ganger i prosjektets innledendeplanleggingsfase (aug.23-aug.24).

Resultat:

- Prosjektrådgiver Kjetil Rørens proaktive, løsningsorienterte tilnærming og tilhørende store arbeidskapasitet og smittende positivitet, gir instruktører, skolerådgivere og øvrige kjerneinvolverte en fast person å forholde seg til. Hvilket bidrar til å skape trygghet, forutsigbarhet samt ikke minst, entusiasme og tro på prosjektet.
- En fot i bakken-stormøtene har sikret god og effektiv informasjonsflyt og evaluering på tvers av interessentlandskapet. Og har samtidig bidratt til tilsvarende god inkludering, eierskap og forankring hos alle involverte.

NAV:

Det har i perioden vært avholdt en rekke dialogmøter med representanter fra ulike funksjonsområder og nivåer i NAV. Med følgende overordnede formål:

1. Skape innsikt i NAVs mangfold av støtte/tilskuddsordninger²⁹ samt høste overordnet kunnskap og relevant empiri om den aktuelle «målgruppen» (Ungdom og Frafall).
2. Avklare hvorvidt noen av NAVs eksisterende tilskuddsordninger vil kunne være aktuelle for Fremtidens skole i bedrift-prosjektet. Samt i tillegg avklare muligheter for tilskudd av eventuelle «frie midler» og/eller opprettelse av nye tilskuddordninger, unike for Fremtidens skole i bedrift-prosjektet.

Resultat:

- NAV-møtene har bidratt til verdifull kunnskapsinnhenting og «systemforståelse».
- Gitt pilotprosjektets definerte målgruppe (ungdom med frafall fra Vgs.), faktumet at denne rent forvaltningsmessig/juridisk «eies» av fylkeskommunen: ingen av NAVs eksisterende tilskuddsordninger er (så langt) funnet anvendbare i pilotprosjektet.
- Tross stor uttrykt positivitet og aktiv involvering fra ulike NAV-representanter som har vært med i dialogmøtene: det har ikke lyktes å opprette egne, unike (NAV)finansieringsmekanismer for pilotprosjektet.
- Dersom NAV skal kunne involveres finansierings/tilskuddsmessig i en evt. fremtidig oppskalering av pilotprosjektet, virker mest farbar «aktiveringsmekanisme» å være:
  - Endring (fra departementet) i NAVs «tildelingsbrev»³⁰
  - Forskriftsendring i «tiltaksforskriften» (forskrift om arbeidsmarkedstiltak)
  - Endring Fremtidens skole i bedrifts definerte målgruppe:
    - Utvide målgruppen til også å inkludere ungdom fra NAV-systemet (v. utgangen av feb.25. er dette i ferd med å skje)

²⁹ [Ansette med støtte fra Nav - nav.no](#)

³⁰ [36969.pdf](#)

Samarbeidsavtale

Senhøsten 2024, etter en lengre periode med omfattende gjensidig informasjonsutveksling og grundige diskusjoner mellom prosjekteier og BFK & Åssiden Vgs., tiltrådte partene en formell samarbeidsavtale med tydelige rammer og ansvarsfordelinger.

Resultat:

- Avtalen sikrer viktig forståelse av gjeldende lovverk og gir tydelige retningslinjer. Dette bidrar til å skape trygghet og korrekt etterlevelse, samt bidrar til kvalitetssikring av elevenes faktiske hverdag ute på prosjekt.
- Samarbeidsavtalen fremstår som en god og aktuell mal for eventuelle fremtidige og lignende samarbeidskonstellasjoner hvor alternativ/praksisnær opplæringsarena danner grunnlaget for samarbeidet.
- I umiddelbar forlengelse av formaliseringen av samarbeidsavtalen: I tett samhandling mellom Åssiden Vgs., PPOT og Isachsen Anlegg, ble det deretter utarbeidet en fagplan med tilhørende kompetansemål for Isachsen Anleggs elev.
- Isachsens elevs faglige utvikling blir løpende fulgt opp, kvalitetssikret og evaluert av Åssiden Vgs. 'rådgiver og PPOTs representant.
- Tilsvarende legger Isachsens instruktør løpende til rette for læringsmedvirkning gjennom varierte arbeidsoppgaver ute på anleggsplassen hvor eleven oppholder seg til daglig. Instruktøren tilpasser opplæringen slik at eleven kan bruke rettledningen til å utvikle kompetansen i faget.

For å låne et kjent begrep fra treningscenterverdenen – i dette arbeidet betrakter jeg meg selv aller mest som en «PT»; en personlig trener for eleven. Det å få eleven til å kjenne seg trygg er nok det viktigste av alt – uten trygghet, heller ingen mestring og progresjon.»

Vidar Kjenås, instruktør Isachsen Anlegg

«Det å jobbe med unge og mennesker generelt ligger mitt hjerte nært. Kan en gjøre noen positive endringer i noens liv, er det verd all den tid det måtte ta.»

Svein Gjennestad, instruktør MD

«Flott å se utviklingen til elevene våre Svein. Troverdige voksne som både rammer de inn, løfter de og vil de vel er en god medisin mot skolevegning og innlærte strategier for å unngå læring.»

Anders Eick, rådgiver Re vgs.

7.0. FREMTIDENS SKOLE I BEDRIFT, MEDIEDEKNING

1. NRK: Etter lengre tids planlegging mellom prosjektledelsen og NRK Dagsrevyens journalist Astri Husø var det i begynnelsen av november-24 duket for et tredelt reportasjeopptak:

1. Intervju med programleder Knut Aaneland i IA-bransjeprogrammet
2. Intervju med Fremtidens skole, Vikersund
3. Fremtidens skole i bedrift – intervju med MD' s elever på utvalg MD-prosjekt; anleggsplass på Fornebu

MD-Instruktør Svein Gjennestad var fasilitator for sistnevnte «location», hvor han sammen med fadder Lasse Larsen med flere hadde tilrettelagt for at elevene utførte sine arbeidsoppgaver på prosjektet mens de ble filmet av NRK ³¹.

«Fint å lage konstruktiv journalistikk med håp - håp om ei god framtid for både unge som får hjelp og bedrifter som kan få sikret arbeidskraft! Takk til alle jeg møtte underveis. Ble møtt med stor velvilje og positiv innstilling i alle ledd. En særlig takk til de fine gutta som stilte opp i viktig sak, de var kjempeflinke!»

Astri Husø, NRK-journalist, i personlig tilbakemelding etter innslaget

2. Klassekampen: Reportasje om bransjeprogrammene, 25. nov.24 ³²

3. NRK: «Praktikerne tvinges til utenforskap, kronikk ³³ av Julie Brodtkorb i MEF, 02. oktober.24

4. Bygg.no: Ønsker at 1.000 bedrifter skal starte praksisrettede utdanningsløp 13. mars. 24 ³⁴

«Vi har svært god erfaring med å ta inn ungdom som står i utenforskap; ikke går de på skole og ikke har de jobb. Mange av de sliter med psykiske vansker og har det fellestrekk at de er svært gode praktikere, med masse energi. Når vi får disse ut i et læreløp i bedrift viser de seg ofte å være gode praktikere. Etter kort tid opplever de at de hver dag går hjem med litt mer mestringsfølelse.

Med mestringsfølelse kommer også selvspekt og selvfølelse.»

³¹ [Fremtidens skole - innslag i Dagsrevyen 7. desember 2024](#)

³² [Tiltak mot sykefravær kan ryke | Klassekampen](#)

³³ [Praktikerne tvinges til utenforskap – Ytring](#)

³⁴ [Hæhre ønsker at 1.000 bedrifter skal starte praksisrettede utdanningsløp](#)

- Vedlegg 1: Samarbeidsavtale
- Vedlegg 2: Elevens fagplan (IOP)
- Vedlegg 3: Re Vgs.' YFF-avtale
- Vedlegg 4: Program instruktørsamling AiR, september 2024

Fremtidens skole i bedrift – samarbeidsavtale

Samarbeidets art:

Fremtidens skole i bedrift bygger på samme prinsippene som prosjekteier Infra Groups «Fremtidens skole/Vikersundprosjektet», som er et alternativt skoleløp innen anleggsgag. Formålet er et samarbeid om videregående opplæring for ungdom som Akershus fylkeskommune har et opplæringsansvar for, og som bedre kan nyttiggjøre seg at mesteparten av opplæringen foregår på en alternativ opplæringsarena ute i bedrift framfor på skolen.

Infra Group AS har på bakgrunn av sine erfaringer i Vikersund søkt og fått midler til å finansiere et prøveprosjekt skoleåret 2024/25, og tilbyr X fylkeskommune en praksisnær opplæringsarena for Y ungdommer i målgruppen som en del av prosjektet.

Parter og roller:

X fylkeskommune har det overordnede opplæringsansvaret etter opplæringsloven § 28-2 første ledd.

Prosjekteier er Infra Group AS, som er oppdragstaker og økonomisk ansvarlig overfor *Bedrift*.

Skolen er Z videregående skole, og har den delegerte oppgaven med å sørge for at de aktuelle ungdommene får videregående opplæring i tråd med opplæringslov og forskrift.

Bedrift er A Entreprenør, og opptre som praksisnær/alternativ opplæringsarena slik det er definert og regulert i retningslinjer, veiledere og tolkningsuttalelser fra Utdanningsdirektoratet og Statsforvalter. Ansvarsforholdet i samarbeidet etter denne avtalen skal være i tråd med dette.

Varighet:

Avtalen gjelder for skoleåret 2024/25.

Ansvar og oppgaver:

Skolen har i dette samarbeidet ansvar for

- Sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurderinger av behovet for individuelt tilrettelagt opplæring (tidl. spesialundervisning) på alternativ opplæringsarena, fatte enkeltvedtak og utarbeide individuelle opplæringsplaner (IOP). Disse skal være individuelt utarbeidet etter den enkelte elevs forutsetninger og behov, og tatt i tråd med opplæringslovens bestemmelser.
- å utarbeide IOPene i samarbeid med *Bedrift*. IOPene skal inneholde blant inneholde informasjon om opplæringsmål, arbeidsmetoder og organisering. IOPene skal danne grunnlag for den opplæringen som skal gis på den alternative opplæringsarenaen, og ta utgangspunkt i læreplanene for utdanningsprogram, programområde og fag.
- øvrig opplæring og oppfølging av elevene gitt av opplæringslov med forskrifter, herunder opplæring i de fellesfagene som de etter sine vedtak skal ha, samt rådgivning og karriereveiledning

-
- å gi halvårsvurdering, sluttvurdering og dokumentasjon av opplæringen
  - elevenes forsikring på alternativ opplæringsarena innenfor normal skoletid

Bedrift har i dette samarbeidet ansvar for

- å gi opplæring i programfag og yrkesfaglig fordypning (YFF) i tråd med de individuelle opplæringsplanene (IOPer), med tilstrekkelig personal med nødvendig kompetanse, maskiner, materialer, lokaler og utstyr. Deler av fellesfag knyttet til noen få kompetansemål kan også være aktuelt.
- å følge de krav som opplæringslov og forskrifter gir til en alternativ opplæringsarena
- midlertidig arbeidsavtale og elevenes forsikring dersom de jobber utover normal skoletid

Økonomi:

Prosjekteier og bedriftene bærer alle kostnader til opplæringen som foregår ute i bedrift. Skolen bærer kostnadene for sine ansvarsoppgaver.

Offentlig omtale av opplæringstilbudet:

Prosjekteier og *Bedrift* har rett til å omtale seg som bidragsyter til opplæringstilbudet og ellers i forbindelse med rapportering av miljø-, sosiale og forretningssetiske forhold. Maskiner og utstyr som stilles til disposisjon vil kunne ha kjennetegn som markerer at eiendelen tilhører *Prosjekteier* og/eller *Bedrift* og/eller dennes samarbeidspartnere.

Skolen og X fylkeskommune har rett til å omtale seg tilsvarende om sin rolle og om samarbeidet.

Skole

Bedrift

Prosjekteier

Her følger et utdrag av fagplanen innen valgt fagarbeiderretning (anleggssrørleggerfaget). Elevens kompetansemål er markert i gult:

Mål for opplæringa er at lærlingen skal kunne:

- planleggje drift av infrastruktur for vatn og avløp etter teikningar, beskrivingar og preaksepterte løysingar ved å bruke ulike prosjektverktøy, arbeide i tråd med gjeldande krav til helse, miljø og sikkerheit og toleransekrav og vurdere konsekvensar av avvik frå krava
- velje verktøy og materiale og vurdere kostnader, tidsbruk og miljøomsyn i arbeidet
- gjere greie for og bruke kvalitetssikringssystem, dokumentere eige arbeid og håndtere avvik
- utarbeide framdriftsplaner, bestille og motta materialer og utstyr og kontrollere kvalitet og mengde i tråd med arbeidsoppdraget og med omsyn til miljø og ressursutnytting
- bruke og halde ved like maskiner og utstyr for etablering av vass-, avløps- og overvassanlegg i samsvar med gjeldande kvalitetssikringssystem
- risikovurdere arbeidsoppdrag, gjennomføre ein sikker jobbanalyse og vurdere korleis geologiske forhold påverkar valet av arbeidsprosess
- bruke verne- og sikringsutstyr og vurdere konsekvensane av feilbruk
- arbeide i tråd med ergonomiske prinsipp og reflektere over konsekvensane av støy, vibrasjon, støveksposering og farlege kjemikalium for yrkesutøveren
- sikre og sperre av byggje- og anleggsområde etter gjeldande riggplan og drøfte ulike tiltak som sikrar risikoutsette arbeidsforhold
- følgje krava til arbeidsvarsling og vurdere kva risikofaktorar som kan påverke arbeid i veg
- bygge fundament, sidefyllingar og vernelag i grøfter og kumgrøper
- gjere greie for kva krefter som påverkar nedgravne og trykksette røyr, og setje i verk tiltak ved leidningsbrot
- bruke preaksepterte løysingar for ulike typar arbeid i tråd med gjeldande regelverk, kommunale føresegner og monteringsinstruksjonar og vurdere konsekvensane av feilmontering
- fundamentere og komprimere ulike massar ved vass-, avløps- og overvassanlegg
- beskrive og dokumentere kva typar materiale som skal brukast i vass-, avløps- og overvassleidningar, og vurdere konsekvensane av feilbruk
- leggje røyr i ulike massetypar og temperaturar og vurdere korleis materiala blir påverka
- isolere kummar, grunne leidningar og vurdere korleis temperaturar påverkar valet av isolering
- montere og forankre røyr, bend, kummar, anboringar, armatur og pumpestasjonar i samsvar med teikningar og beskrivingar og gjere greie for korleis hydrauliske krefter påverkar røyr, delar og konstruksjonar

-
- leggje røyr i tråd med gjeldande normer og drøfte korleis kommunale graveinstrukser påverkar arbeidet
  - velje samanføyingsmetodar for røyr og delar, hovudleidningar og stikkeleidningar og vurdere konsekvensane av feilmontering
  - forskale, armere og støype fundament og forankringar til vass-, avløps- og overvassanlegg etter teikningar og beskrivingar
  - utføre trykk- og tettleiksprøve på alle typar røyr og vurdere korleis lokalt regelverk påverkar arbeidet
  - kjeldesortere og handtere avfall etter gjeldande regelverk, behandle forureina massar, uønskte planter og organismar, reflektere over konsekvensane av feilhandtering og iverksette tiltak
  - utføre stikking og nivellering ved hjelp av oppmålingsutstyr og dokumentere arbeidet
  - drøfte ulike metodar for lekkasjesøk, trasésøk og røyrinspeksjon
  - drøfte ulike gravefrie metodar for renovering og leidningsfornying
  - reinse, stake, spyle og tine leidningsnett
  - bruke fagterminologi for å kommunisere med kollegaer og andre yrkesutøvarar og drøfte ulike løysingar som bidreg til å minimere miljøavtrykket og sikre ei effektiv ressursutnytting
  - gjere greie for infiltrasjonsanlegg, montere minireinseanlegg etter gjeldande regelverk og lokale føresetnader og drøfte korleis tilstanden til grunnen påverkar arbeidsprosessen
  - byggje fundament og komprimere stadlege massar og knuste steinmassar ved attfylling av grøft og vurdere gjenbruk av stadlege massar
  - arbeide etter regelverk og avtalar som regulerer arbeidsforholdet i faget, og gjere greie for pliktene og rettane til arbeidsgivaren og arbeidstakaren og reflektere over krav og forventingar som stilles til et likeverdig og inkluderande yrkesfelleskap
  - utføre grunnleggjande førstehjelp

8.3 VEDLEGG 3, RE VGS. YFF-AVTALE

Det inngås avtale om samarbeid om yrkesfaglig fordypning (YFF) mellom:

Skolen:

Navn på skole	Kontaktperson	Tlf /e-post
---------------	---------------	-------------

Bedrift/virksomhet:

Navn	Adresse	Tlf /e-post
Kontaktperson		Tlf /e-post

Elev:

Navn	Tlf /e-post
	Vg3 lærefag

Avtalen gjelder for tidsrommet:

Perioden	Omfang
Eventuell ny periode	Omfang

For elever utplassert i bedrift er hovedregel at bedriftens yrkesskadeforsikring skal gjelde. Dersom bedriften likevel ikke vil dekke yrkesskadeforsikringen for utplassert elev/elev på arbeidspraksis så har fylkeskommunen en kollektiv yrkesskadeforsikring for utplasserte elever. Skolen skal ikke tegne egne forsikringer på disse elevene.

Skolen skal varsles så tidlig som mulig ved eventuelle problemer eller stort fravær. Denne avtalen kan sies opp av begge parter, på kort varsel.

I tillegg til avtalen, skal det lages en lokal læreplan for opplæringen for eleven. Den skal ta utgangspunkt i læreplanen på vg3-nivå. Kompetansemålene konkretiseres og tilpasses elevens mål for opplæringen og bedriftens arbeidsoppgaver.

Skolens ansvar	Bedriftens ansvar	Elevens ansvar
Tar kontakt og planlegger YFF i samarbeid med bedrift	Har oversikt over hvilke fagområder bedriften kan tilby og planlegger opplæring	Forplikter seg til å delta aktivt i forberedelsene til praksis Setter seg inn i og følger bedriftens HMS-rutiner
Utarbeider en lokal læreplan for den enkelte elev	Bedriften samarbeider med skolen om utarbeidelse av lokal læreplan som beskriver kompetansemål eleven skal jobbe med	Deltar i planleggingen og bidrar i arbeidet med å velge kompetansemål for perioden i bedriften
Tilrettelegger for gjennomføringen av YFF	Tar ansvar for at eleven får oppgaver som knytter seg til lokal læreplan	Møter til avtalt tid og gjennomfører og dokumenterer planlagte oppgaver i perioden

	Gir innspill til justering av lokal læreplan dersom bedriftens planlagte arbeidsoppgaver i perioden endrer seg	Loggfører grad av måloppnåelse i henhold til vurderingskriteriene i sin lokale læreplan for YFF
Har ansvar for vurdering av elevens arbeid i perioden	Samarbeider med skolen om undervisvurdering og om grunnlag for vurdering	Vurderer egen innsats i henhold til avtalte mål

Sted, dato _____

Underskrift

_____

Skole

Bedrift

Elev

Re
VIDEREGÅENDE SKOLE

**Marthinsen
& Duvholt**

Onsdag 11. september

10.30:	Kort om oss på AiR med omvisning UNG Bakgrunn for samarbeid mellom AiR og Fremtidens skole	Prosjektleder Air
13.00:	Korleis verkar ungdomshjernen?	Psykolog
14.15:	Erfaringar frå samarbeid med bygg- og anleggsbransjen Arbeidskonsulent -Samarbeid om utsette lærlingar.	
15.15:	Korleis møter vi nye oppgåver? AiR UNG	Prosjektleder
17.00-19.00:	Utandørs aktivitet - Meistring og tilhøyre: Grunn pilarar for motivasjon og framtidstru - Korleis er det å møte nye utfordringar på ein ny stad? - Korleis jobbar me på AiR og korleis er dette overførbart til arbeidsplassen og instruktørrolla?	Idrettspedagog

Seminarprogram dag 2, torsdag 12. september

08.30:	Vanskar hos unge som kan gjera det krevjande i arbeidslivet - og korleis møte desse	Psykolog
09.30:	Hjelpeapparat i lokale helsetenester og Nav - kva ressursar har du tilgjengeleg?	Arbeidskonsulent
10.30:	Ungt utanforskap – det viktige samfunnsoppdraget UNG	Prosjektleder AiR
12:00:	Instruktørrolla – verdien av heilskapleg perspektiv Arbeidskonsulent NB! Utandørs/lavvo	
13.30:	Tilrettelegging på arbeidsplassen Arbeidskonsulent -Kva er moglegheitene i bransjen vår?	
15.00:	Korleis ivareta framtidens arbeidstakarar AiR UNG – refleksjonar etter samling	Prosjektleder